

Hankintastrategia

Aluehallitus 23.6.2026
3504/00.01.02.02/2026

Valmistelija

Rahoitusjohtaja Arto Jalkanen puh. 040 359 6841
Vastaava hankinta-asiantuntija Satu Jaatinen puh. 040 656 7755
Juristi Aki Rasimus puh 040 656 7444

Etelä-Savon hyvinvointialueen hankinnat ovat laaja ja talouden sekä palvelutuotannon ohjauksen kannalta keskeinen kokonaisuus. Uusien hankintojen ennakoitu arvo oli noin 440 miljoonaa euroa vuonna 2023, 460 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja 480 euroa vuonna 2025. Valtaosa hankinnoista kohdistuu palveluostoihin, joista merkittävä osa on asumispalveluja. Hankintoihin sisältyy lisäksi muun muassa ICT-, erikoissairaanhoidon ja lääkäripalveluja sekä aineita ja tarvikkeita noin 60 miljoonan euron vuositasolla.

Hankintatoimella on siten merkittävä vaikutus kustannuksiin, palvelujen saatavuuteen sekä toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen.

Vuosina 2023–2025 Hankintapalvelut on toiminut osin vajailla resursseilla ja henkilöstömuutosten keskellä. Vuoden 2024 organisaatiomuutos vastasi tilanteeseen muodostamalla Hankinta- ja talouspalvelujen palvelualueelle itseohjautuvat tiimit, mikä on selkeyttänyt prosesseja, tarkentanut tehtäviä ja vähentänyt toiminnallisia riskejä. Alkuvuodesta 2026 Hankintapalvelujen resurssia vahvistettiin määräaikaisuuksilla.

Hankintojen volyyymi on pysynyt korkeana: hankintalain (1397/2016) mukaisia kynnysarvot ylittäviä kilpailutuksia oli 61 vuonna 2023, 74 vuonna 2024 ja 85 vuonna 2025. Kuluvan vuoden osalta tarjouspyynnöt ovat herättäneet laajaa ja kasvavaa markkinakiinnostusta.

Hyvinvointialueelta puuttuu tällä hetkellä kokonaisvaltainen hankintastrategia, joka määrittelisi hankintatoimen tavoitteet, periaatteet ja kehittämissuunnan osana strategista johtamista. Strategian puuttuminen vaikeuttaa hankintojen systemaattista ohjausta, vaikuttavuuden arviointia ja pitkäjänteistä kehittämistä.

Hankintastrategian valmistelun tavoitteena on:

- kytkeä hankinnat tiiviisti hyvinvointialueen strategiaan ja strategisiin tavoitteisiin,
- ohjata hankintoja taloudellisesti, laadullisesti ja vaikuttavuuden näkökulmasta,
- vahvistaa markkinavuoropuhelua ja toimivia hankintamalleja,
- edistää riskienhallintaa ja varautumista sekä vastuullisuutta,
- tukea hankintojen suunnitelmallisuutta ja läpinäkyvyyttä,
- parantaa tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.

Etelä-Savon hyvinvointialueen hankintastrategia kytkee hankinnat tiiviisti Eloisan strategiaan tavoitteisiin, talouden hallintaan ja palvelujen järjestämisen onnistumiseen. Strategian tavoitteena on vahvistaa hankintojen kustannustehokkuutta, asiakaslähtöisyyttä, vastuullisuutta ja vaikuttavuutta sekä varmistaa, että hankinnat tukevat lakisääteisten ja kustannustehokkaiden palvelujen toteutumista muuttuvassa ja taloudellisesti vaativassa toimintaympäristössä. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää ennakoivaa suunnittelua, tiedolla johtamista ja hankintojen elinkaaren hallintaa. Strategialla siirrytään reaktiivisista ja hajanaisista hankinnoista kohti suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista hankintojen johtamista. Painopistettä vahvistetaan valmistelussa, ennakkoinnissa ja monivuotisessa hankintasuunnittelussa, joita tukevat avoin hankintakalenteri ja aktiivinen markkinavuoropuhelu. Näin edistetään kilpailua, lisätään vaikuttavuutta ja hallitaan kustannuksia pitkäjänteisesti. Hankinnat toteutetaan todellisten toiminnallisten tarpeiden perusteella siten, että ne tukevat palvelutuotantoa, huoltovarmuutta ja toiminnan jatkuvuutta normaalioloissa sekä häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Hankintojen johtaminen, seuranta ja valvonta kytetään osaksi hyvinvointialueen johtamis- ja talousohjausta. Hankinnat toteutetaan yhdenmukaisilla, sähköisillä ja läpinäkyvillä prosesseilla hankintalain periaatteita noudattaen. Selkeä hankinta- ja sopimusohjeistus, määritellyt roolit ja vastuut sekä dokumentoidut toimintatavat muodostavat perustan hallitulle ja lainmukaiselle toiminnalle. Hankinta- ja sopimusosaamista vahvistetaan koko organisaatiossa koulutuksilla, perehdytyksillä ja osaamisen jatkuvalla arvioinnilla. Monituottajamallilla mahdollistetaan palvelujen joustava järjestäminen omana tuotantona, ostopalveluina, palveluseteleillä ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankinnoilla

tuetaan alueellista elinvoimaa, erikokoisten toimijoiden osallistumismahdollisuuksia ja markkinoiden vastuullista toimivuutta. Sopimusohjaus ja sopimushallinta varmistavat, että hankinnoilla tavoitellut hyödyt toteutuvat myös sopimuskaudella. Samalla ne tukevat ohioistojen ehkäisyä, riskienhallintaa, varautumista ja tiedolla johtamista.

Hankintastrategian onnistuminen edellyttää johdon aktiivista sitoutumista hankintojen strategiseen ohjaukseen. Johto luo edellytykset ennakoivalle toiminnalle, resurssien tarkoituksenmukaiselle kohdentamiselle, yhteisiin toimintamalleihin sitoutumiselle sekä sille, että hankinnat nähdään keskeisenä vaikuttavuuden ja talouden hallinnan välineenä koko Etelä-Savon hyvinvointialueella.

Hankintastrategia ja Code of conduct liitteenä.

Hankintastrategia ohjaa jatkossa hankintojen yhdenmukaista, tehokasta ja vaikuttavaa toteuttamista koko hyvinvointialueella. Hankintaohje ja sopimusohje konkretisoivat strategian linjaukset käytännön hankintamenettelyiksi ja sopimushallinnan toimintatavoiksi. Ohjeet päivitetään strategian hyväksymisen jälkeen, ja hankintalain muutokset huomioidaan ohjaavissa asiakirjoissa lain vahvistamisen jälkeen. Jatkossa konsernipalvelujen toimialajohtaja voi hyväksyä pienet tekniset muutokset hankintastrategiaan.

Toimivalta

Hallintosääntö 9 § 1 kohta

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus hyväksyy liitteenä olevat hankintastrategia ja Code of conduct asiakirjat. Aluehallitus valtuuttaa konsernipalvelujen toimialajohtajan tekemään teknisiä muutoksia hankintastrategiaan. Asian tämän pykälän osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös:

Tiedoksi